

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
PELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

A láthatatlan kéz

(In) A XIX. század nemzeti újra-éledését az a nagyszerű mozgalom indította el hódító útjára, melynek megszervezője s halhatatlan emlékü végrehajlója Festetics gróf volt: a Keszthelyi Helikon Ez a Széchényi-vágású főúr nagyon jól tudta, hogy a magyar reneszánsz legfontosabb feladata, a lelki öntudat felébresztése az irodalomra vár s a helikoni ünnepek imponálás megnyitásával harcos sorokba rendezte a Kisfaludi, Berzsenyiek és Horváth Ádámok egyre növekvő seregét.

Több, mint egy évszázad pergett le azóta a trianoni magyarság irodalmának tespedő életéig. Messiás váró éjszakák fekete sötétjéből nagyritkán lobbant ki egy-egy kis reménysugár. Voltak nagyhangú centenáriumiak, melyek a régi dicsőség lefoszló emlékei előtt rendeztek tűzijátékokat. Voltak dobszóval előbukkanó tehetségek, kik Szabó Dezsőként önmagukat léptették elő gigászi lángelméknek. Akadtak kisiklók és erőtlenségek, voltak akadémiái felolvasások s elnöki megnyitók beszédek, melyek Ady Endrénben azt is megtámadták, amit meg kellett volna menteniük. S lassanként elhalkult minden kis reménység.

Egyszer csak megszólalt Erdély. Végvári lantjáról új hangok ropogtak szét a magyarok nyugtalan lelki-világa felé. Áprily versei úgy lobbantak fel esteli harangszóra, mint pirosan égő, szent magyar pásztor-tűzek. S azután ők is csak halkabak lettek. A magyarság kétségbe esett, vérző és jajgató életétől mindinkább elfordultak az általános emberi problémák felé.

Már már csalódní kezdünk, mikor az elmúlt év őszén megszületett az Erdélyi Helikon. Az új Festeticset báró Kemény Jánosnak hívták, aki mellé társszerzőül és irodalmi fővezérül gróf Bánffy Miklós szegődött, a volt magyar belügyminiszter. Mindnyájan éreztük, hittük és jóleső örömmel hirdettük: itt valami nagyszerű újjászületés kezdődik, az új Bessenyeieket nemzeti építő korszaka s újra meg újra elővettük a Reményiek és Áprily Lajosok végvári verseit, hogy megtűzesítsük lelkünket fanatizmusuk ön tudatos és alkotó erejében.

A „Magyar Kultúra“ február 5-i számában „Radikális Helikon“ címmel rendkívül érdekes közlemény jelent meg, mely a Bánffy-féle irodalmi kör finomságú magyar neveiről lerántja a leplet. Az írói rohamgárda válogatott névsora ezek szerint a következő:

1. Kádár Imre (Kohn Imre) volt komáromi népbiztos, a keresztyén-nemzeti mozgalmak kérelmelhetetlen osztorozója és gróf Bánffy Miklós bizalmasa.
2. Ligeti Ernő (Lebovits) a cionista Keleti Újság munkatársa, lelkes utódállam-barát.
3. Bárd Oszkár (de genere Wettenstein.)

4. Tabéry Géza, a Károlyi kormány volt exponense s a „Szarvasbika“ c. pornográf regény szerzője.

5. Nagy Dániel, ateista író.

6. Endre (Ehrenfeld) Károly, temesvári orthodox-zsidó

7. Franyó Zoltán, tizenhárompróbas budapesti emigráns.

8. Hunyadi Sándor, Bródi Sándor fia, aki szintén nagy utat tett meg a Braun névtől a Mátyás király dinasztiáig.

Ezt a Helikont, melyet egy ötletes kritikus „helyi Kohnok“ szakszervezetének neveztetett el, Reményik Sándor, Áprily Lajos s még egynehány jobb sorsra érdemes költő egészíti ki. Ezek azonban utolsók a sorban...

Ime: a magyar irodalom jelenkora s a irreudenta költészet pályafutása. Száz év alatt ennyit fejlődött a magyar főúri gondolkodás és hét esztendő alatt idejutott a megalkuvást nem tűrő s minden kicsinyes elő

ítélettel leszámoló irreudenta irodalom!

S mikor e szomorú sorokat, a magyar lelkiség szegénységi bizonyítványát írjuk, eszünkbe jut egy Végvári vers:

„A kéz vagyok, a láthatatlan kéz.
Mely jő és ír
És ismét kődbe vész...“

Hálával gondolunk azokra a kezekre, melyek a Végváriak és Áprily Lajosok verseit írják. Szeretnénk megcsókolni minden magyar kezet, mely a mi sorsunknak előbbrejutását, biztató hit és reménységét írja. S ilyenkor lelkünkbe mardos a kétség: lehet-e az, hogy egy Végvári keze — bármilyen okból — kezet szoríthasson a komáromi népbiztossal, a temesvári gettó-virággal vagy a Károlyi-kormány exponensével?

Az a kéz, amely minden magyar-nak tud írni valamit, amely a csüggedőnek ezt írja: reménység, a két-kedőnek: kitartás s az árulóknak ezt

írja: szégyen, most egy hirtelen gestussal bekopogtathatna a radikális zsidók helikoni ajtaján?

Ugy látszik, igen. Mert odaát is van egy titkosan működő fojtogató és mozgékony kéz, mely Ady Endrét és annyi sok magyar tehetséget hálójába kerített már. Most az Erdélyi Helikont építgeti és lázasan készülődik megfojtani a magyar irodalmat.

A másik, a láthatatlan kéz pedig lassanként elvész a kődbe. Talán majd egyszer megmozdul újra. Bonyul az Erdélyi Helikon szépséges könyvtárába s rámutat arra a hét évvel ezelőtti irt, gyönyörű költeményre, melyet Reményik Sándor, az új helikoni költő küldött el nekünk, keresztyén magyaroknak:

„Előttünk fel felmordul a vadon,
A szélben száraz szél kavargó.
Legyen az erdő akármily setét,
Csak el ne engedjük egymás kezét,
Kitett, anyátlan árvák: magyarok!“

A kultuszminiszter két és félmillió aranykoronát kér a várostól az egyetem központi épületének felépítése fejében

A város úgy akarja megoldani az ügyet, hogy a két és félmillió megváltásaképpen tulajdonjoggal együtt átadja a kulusz-kormányának a közkórház épületét

(A Hajdúföld tud sit jót!) A debreceni egyetem központi épületének felépítése régen huzódó probléma már, amely rengeteg alkalommal foglalkoztatta az egyházi, városi és kormányköröket. Legutóbb ez a kérdés ismét felvetődött a városi tanácsban, még pedig a közkórház bérbeadása kapcsán. A kultusz-tárcza kérelmére a közgyűlés nemrégiben elhatározta, hogy a közkórház épületét bizonyos feltételek mellett újabb 10 esztendőre átengedi, azzal a kikötéssel, hogy ott az egyetem, illetőleg

a kulusz-kormány közkórház-zat köteles berendezni és fenntartani.

A közgyűlés határozatára most érkezett meg a kuluszminiszter leirata, amely szerint a miniszter nem hajlandó 300 millió korona évi bért fizetni a közkórház használatáért, mert túl magasnak találja ezt az összeget. Nem hajlandó teljesíteni a városnak azt a kikötését sem, mely szerint a közkórházban legalább 340 férő helyet kell fenntartani s szükség esetén ezek számát szaporítani is. Kifogásolta a miniszter azt a kikötést is, amelynek értelmében járvány esetén a kulusz-kormányának kellene a járványos betegek elhelyezéséről gondoskodni.

A leirat kapcsán a csütörtöki tanácsülésen Magoss György dr polgármester ismét szóba hozta az egyetem központi épületének ügyét. A kuluszminiszter ugyanis — mint a polgármester előadta, — addig nem hajlandó a központi épület építését megkezdni, amíg az e célra szükséges

5 millió aranykorona felét, két és fél millió aranykoronát a város meg nem szavazta.

— Ha adjátok a két és félmilliót, — mondja a miniszter — akkor építetek, ha nem adtok pénzt, nem csinállok semmit!

— Én pedig azt mondanám, — veteite erre közbe Vásáry főjegyző, — hogy a kuluszminiszter megpakoljon ki 15 nap alatt az összes városi épületekből.

Magoss polgármester ezután elmondotta, hogy az ő gondolata szerint ezt a kérdést úgy lehetne megoldani legcélszerűbben, ha a miniszter által kért két és félmillió aranykorona megváltásaképpen a kulusz-tárcának

tulajdonjoggal együtt átadná a közkórház épületét.

Mint a polgármester mondotta, egy ilyen csere esetén jól járna a város és a kulusz-kormány is. A közkórház telke ugyanis békében három millió aranykoronára volt becsülve. Ezt a pénzt ma is megéri. A kuluszminiszterium, vagyis az állam, a kért 2 és fél millió aranykorona helyett egy három millió aranykorona értékű telket kapna, míg a város is jól járna annyiban, hogy nem kellene kifizetnie készpénzben a két és fél millió aranykoronát, mely különben is egy olyan teher, melyet nem igen bír meg a már amugy is alaposan eladósodott város.

Annak idején a város **nyolc millió aranykoronát ajánlott meg az egyetem építésére**

és ebből 3 milliót külön a klinikák céljaira. Az utóbbi három millió megajánlásánál az a szempont vezette a várost, hogy a klinikák építésével felszabadulna a közkórház, melynek telkét parcellázni, értékesíteni lehet, úgy hogy a három millió korona visszatérül.

A polgármester által felvetett gondolatot a tanács is minden tekintetben helyeselte s kimondotta, hogy annak megvalósítása érdekében mindent elkövet. A további tárgyalás során szóba került az is, hogy tulajdonképpen milyen alapon is kér a kuluszminiszter újabb két és fél milliót a várostól, mikor ez már nyolc millió koronát adott békebeli aranykoronákban az egyetem építésére. Magoss polgármester itt ismertette a kormány álláspontját, mely szerint a város meg is adta a nyolc millió aranykoronát, ezt azonban letétbe helyezte a Hitelbanknál és a pénzt csak 1919 ben, vagyis

akkor kapta meg az állam, mikor a korona értéke már a felére csökkent.

Igy a kormány álláspontja szerint Debrecen városa tulajdonképpen csak felét adta annak, amit megajánlott.

Ezzel szemben a város álláspontja a következőkben összegezhető: A pénzt, vagyis a megajánlott milliókat valóban betették a bankba s így ez a tekintélyes összeg elérte telendett 1919 re. Azonban ezért nem a várost terheli a felelősség. A város ugyanis azzal adta a pénzt, hogy abból az építkezés előrehaladásához képest eszközölte a kiutalásokat. Már 1915. elején a kormány kérte, hogy a kiutalásokat ne a város, hanem

a kultuszminiszterinm eszközölje. Ehez a városi tanács, illetőleg a közgyűlés hozzá is járult, tehát 1915. eleje óta a pénz fölött

egyedül a kormány rendelkezett s így csak őt terheli a felelősség, hogy az építkezés nem haladt.

a pénz pedig értékét veszítette.

Miután a rendelkezési jog átruházása le van fektetve egyik építési bizottsági ülésről felvett, 1915-ben készült jegyzőkönyvben is, Magoss polgármester most magához kéri az iratokat s ezekből igyekszik megállapítani, hogy a városnak van igazsága az egyetem központi épületének ügyében.

Utcai telefonállomásokat szerelnek fel Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni Autóforgalmi Részvénytársaság beadvánnyal fordult a városi tanácshoz, melyben engedélyt kért arra, hogy a város bizonyos pontjain utcai nyilvános telefonállomásokat állíthasson fel. A vállalat ezzel ugyanis a közönség kényelmét akarja szolgálni, amennyiben az utcai telefonállomások felállításával lehetővé teszi, hogy

a közönség a vállalat irodájába küldött telefonertesítés útján akár az utcáról is rendelkezhesse autót.

Miután az utcai telefonállomások felállítására a posta- és távírdaigazgatóság már megadta az engedélyt, a területek igénybevétele ellen a ta-

nács sem emelt kifogást és így a következő helyeken állítják fel azokat: az Arany Bika előtt a bejárati négy oszlop közül a városháza felé eső első oszlop mellett, az Arany János és Piac-utcák sarkán a Hungária előtt a gázlámpánál és a Bathfűny-és Kossuth-utcák sarkán a Gazdák Bankja előtt.

A vállalat havi négy pengő jogelismerési díjat fizet a városnak, amely kikötötte, hogy

a megadott engedély nem biztosít kizárólagossági jogot.

Az Autóforgalmi Rt. rövidesen felállítja az utcai telefonállomásokat és így a közönség az utcáról is rendelhet ezután autót.

A debreceni tanítóképezde megünnepelte Pestalozzi emlékét

(A Hajdúföld tudósítójától.) Csütörtökön múlt százestendeje, hogy a protestáns népoktatás ügy láng lelkű megteremtője, Pestalozzi meghalt. A kiváló pedagógus, aki a nevelés alapjául a krisztusi szeretetet s a vallásosságot jelölte meg, a svájci Bruggban élt s itt alapította meg a nagy olasz és spanyol mesterek szellemében, protestáns elvek szerint átforgalmazva

az első tulajdonképeni népiskolát.

Világhírű nevelőintézetét a magyar reformátusok is felkeresték.

Pestalozzi emlékét a református Tanítóképzőintézet csütörtökön délután díszes ünnepséggel ülte meg a Kollégium színlítt megtelet dísztermében.

A magas színvonalu műsort a Csokonai-énekkar nyitotta meg, mely után Veress István a tanítóképezde

igazgatója méltatta Pestalozzi érdemeit. Ismertette az élettörténetét, életrajzát. Pestalozzi 1746-ban született, ifjú korában Rousseau hatása alá került és elhatározta, hogy életét a nevelésügynek szenteli. Neuhofban iskolát alapított, ez azonban a részvétlenség miatt megbukott. Később mecénások segítségével tanítóképezdet alapított, amely

világhírűvé lett.

1817-ben ennek mintájára szervezték meg a debreceni kollégiumban a pedagógiai tanszéket és tanítóképezdet.

A nagykonceptiójú előadás után, melyet a közönség nagy figyelemmel hallgatott, Sütő Zoltán énekelt, majd Bartka Endre szavalta el Baja Mihály alkalmi költeményét. A műsort Veress Imre, Szűcs Gergey Kovács Béla zeneszáma és a Csokonai énekkar fejezte be.

Részvénytársaság alakul Hajduszoboszlón a hőforrás építkezéseire

(Hajduszoboszlói tudósítónktól.) Hajduszoboszló városa tavasszal minden körülmények között felépíti a százméteres strandfürdőt, kötelezi erre a kincstárral kötött szerződése is, mely szerint a szerződés megkötésétől — vagyis 1926. augusztusától — számított két éven belül köteles a gyógyforrásnál legalább is strandfürdőt építeni. Amikor ezt teszi Szoboszló,

az egész Tiszántul vágját és nagy óhaját teljesíti

A költségek előteremtéséről és a pénzcsoportok megmozdulásáról a lapok már többször írtak. Mint értesülünk, Szoboszlón igen erős mozgalom indult meg, hogy a forrásépítkezésekre

részvénytársaság alakuljon.

A közönség nagy érdeklődéssel fogadta a felvetett tervet s a részvénytársaság megalakításának részleteiről és az alaptőke nagyságáról élénk

megbeszélések folynak.

Már a közgyűlés állandó választmánya is foglalkozott a felvetett eszmével. Híre jár, hogy

rövid időn belül konkrét javaslatokról és szervezkedéséről

lesz módunkban beszámolni.

Ezzel együtt említjük meg, hogy a villanytelep főmérnöki állására hirdetett pályázat február 12-én le járt s ezig 12 mérnök pályázott. A pályázatok felett a vasárnapi közgyűlésen választandó városi villanyüzemi igazgatóság fog dönteni. Az igazgató főmérnöki állás legkomolyabb jelöltjei Závory Béla Nagybánya város iparvasútjának igazgató főmérnöke és Veress Béla, a Bene és Weisz cég mérnöke, aki résztvett a Szoboszlót és a községek behálózó villanyvezetékek építésében. Závory mérnök a háború előtt 10 évig volt Hajduszoboszló városi mérnöke és családi kapcsolatok is fűzik Szoboszlóhoz.

A falusi kislakásépítőakciót tárgyalta a kormánypart csütörtöki értekezletén

Budapest, február 17. A kormánypart ma esti értekezletén Tamássy József ismertette a kislakásépítő akció tervezetét. A falusi kislakásépítő szövetkezet a legrövidebb idő alatt megkezdi a földbirtokreform során házhelyhez jutottaknak házaik felépítésében való támogatását. A FAKSz következő három típusu építkezési anyaghitelt nyújt az építési szándékozóknak:

a) Maximum 1500 pengő (18 millió 750.000 papirkoronáig) terjedhető, évente 4%-al kamatozó 20 év alatt törlesztendő, jelzálogilag biztosítható, első helyen bekebelezhető anyaghitelt

b) Maximum 640 pengőig (8 millió koronáig) terjedhető 4%-os évi kamattal nyújtott, három évnél nem hosszabb idő alatt, évente egy vagy két részletben törlesztendő, jelzálogilag biztosítható, első helyen és esetleg második helyen bekebelezhető anyaghitelt.

c) (400 pengőig) 5 millió papir-

koronáig terjedhető egy évnél nem hosszabb időre szóló, 4 %-os kamattal nyújtott, bekebelezhető, vagy megfelelő kezesekkel biztosított anyaghitelt.

A FAKSz pénzkölcsönt egyáltalában nem, hanem kizárólag csak anyaghitelt fog az építési szándékozóknak nyújtani. A FAKSz a törvényhatósági és rendezett tanácsú városokban, továbbá nagyobb ipartelegeken a házhelyhez juttatott támogatását csak kivételesen vonná hatáskörébe.

Az ügyvel kapcsolatban több felhívás hangzott el, melyre Bethlen miniszterelnök válaszolt és kifejtette, hogy azoknak nem lehet hitelt adni, akik házaikat már felépítették, mert azokat most súlyos kamatok terhelik. Új házakat akarunk építeni, nem pedig a régieket kifizezni. Ezután a miniszterelnök Erdélyi Aladár azon indítványához, hogy a nőtleneket is részesítsék hitelben, hozzájárult.

Visszavert szociáldemokrata támadások a vármegyék ellen

Az adómérséklési javaslat folytatolagos vitája a képviselőházban

Budapesti, február 17. A képviselőház mai ülésén az adómérséklési javaslat folytatolagos vitájában Kossalka János a keresetiadóval foglalkozott. A közütemek problémáját szerinte nem lehet lekicsinyelni. Az érdekeltségek örömmel fogadják a szigorú takarékosagra vonatkozó kormányintézkedéseket. A javaslatot elfogadta.

Ezután Csák Károly mint régi vármegyei ember, megvédelmezi a vármegyéket azokkal a támadásokkal szemben, amelyekkel

különösen a szociáldemokrata-párt illette azokat.

A vármegyék igenis nagy és mélyreható munkát végeztek. Maga is híve a vármegyék korszerű reformjának, de tiltakoznia kell egyes baloldali képviselők beállításai ellen, mintha a vármegyék a haladás gátlói és az új gondolat elől elzárkózók volnának, holott a konzervatívizmus bástyái. Még kevésbé helytálló az a vád, hogy a vármegyék emberei lelkiismeretlenek. A vármegyék heroikusan teljesítették a rájuk háruló feladatokat.

Adminisztrációjuk legalább is van olyan jó, mint a szak-szervezetek vezetőségéé.

(Taps és derűtség a jobboldalon, ellentmondás a baloldalon.) A vármegyék sohasem zárkóztak el a demokratikus gondolat elől és minden szociális kívánságot igyekeztek a lehetőségek szerint megoldani. A nemzet halálát tartozik a vármegyék rendszerének. Vármegyei kiskirályokat nem ismer, csak tekintélyt, a tekintély uralmát elejteni pedig bűn volna.

Ezután részletesen foglalkozott az autonomia joggal, megcáfolva azokat az állításokat, hogy vármegyei autonomia tulajdonképen már nincsen, mert azt felszívta az államhatalom. Maguk a vármegyék is tisztában vannak azzal, hogy

szükség van a vármegyei reformra,

ennek azonban nem szabad érintenie alkotmányjogi helyzetünket. Ha az autonomia gazdasági műkö-

dése veszélyeztetné az állam egyetemes érdekeit, akkor ideiglenesen korlátozni lehet ezt az autonómia működést, anélkül azonban, hogy az alkotmány sérelmet szenvedne.

Barla Szabó József a javaslat szociális jelentőségét ismertette, majd a pénzügyi adminisztráció egyes hibáira, továbbá az adók, valamint az illetékek kirovása tekintetében mutatkozó vizsátságokra hívta fel a kormány figyelmét, különösen az örökösödési illeték ügyében sérelmes intézkedések kiküszöbölését sürgette. A javaslatot elfogadja.

Az ülés ezután véget ért.

Dr Thurzó Jenő előadása a Közegészségügyi Egyesületben

Ismeretes, hogy az Országos Közegészségügyi Egyesület debreceni csoportja népszerű tudományos előadássorozatát rendez. Az első előadást dr Józsa László tanársegéd tartotta nagy siker mellett. A legközelebbi előadást

dr Thurzó Jenő

elme- és idegklinikai tanársegéd tartja. Az előadás február 25-én lesz a kollégium dísztermében, amelyet igen nagy érdeklődés előz meg. Dr Thurzó az elme és idegbetegségek megelőzéséről fog igen értékes és tanulságos előadást tartani. Az egyesület elnökségétől nyert értesülés szerint még dr Erdélyi Pál, dr Vargha Emil és dr Csörzs Károly orvosok fognak előadásokat tartani. Az előadások díjtalanul hallgathatók meg.

JÓZSEF FÖHERCEG SZÁLLODA

Budapest, VIII. Baross-lőr 2. sz.

A keleti pályaudvartól két percre

Tejeseo átalakítva, hideg, melegvíz fürdő, központi fűtés, lift, telefon áll a nagyérdemű közönség rendelkezésére

Feltűnő cios árak:

szobák már 240 pengőttől kaphatók.

— **Rádió-műsor.** Február 18. Péntek. Budapest. Délelőtt 9.30, 12 és délután 3: Hírek, közgazdaság. 1: Időjárás- és víz-állásjelentés. 4: Onkel Hans mesél a gyermekeknek. 5: Időjárás. Utána: Magyar Halhatatlanok XIX. estje. Jókai Mór emléktünnep Emlékbeszédet mond Kállay Miklós 5.40: Váci Kiss Lajos cigányzene-kegényének hangversenye 6.40: Egészségügyi előadás. Grósz Emil dr. egyetemi tanár: A hólyagról 7.15: „Gül Baba” Zene és színjáték három felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerezte Huszka Jenő. Vezényel Kalotay László. Rendezi Gyarmathy Sándor. Bevezető beszédet mond: Teglás Dezső dr. Szereplők: Gül Baba, a rózsák atyja: Érczkövy Károly. Leila leánya: Telesi Ilona. Kucsuk Ali basa: Bálint Béla. Gábor, lantos diák: László Imre. Mujkó cigány: Szentiványi Kálmán. Mujkóné: K. Lőrinczi Erzsébet. Petykó fia (6 éves) Horváth Manci. Zulfikár, főnővér: Radó Sándor. Zulejka háremhölgy: Tarnay Leona. Fatime rabnő: Mészáros Irma. Budai bíró: Borbély Sándor. Főzárandók: Balog József. Műezsin: Krasznay Elek. Zárandokok, szerencsen szolgák, ennuchok, odalisszek, rbnők, cigánygyerekek. Történik a XVI. század végén, Gül Baba mecsetjében Budán 9.45: Friss hírek. 10: Louise Friese olasz népdalokat énekel. Utána: Bachmann jazzband a Ritz-nagyszállóból.

KÜLFÖLD. Bécs (517.2 és 577). Délelőtt 11 és délután 4.15: Zene. Francia lecke. 7.30: Angol lecke. 8.04: Der Traum ein Leben, Grillparzer 4. felvonásos drámai meséje. — Berlin (484 és 566). Délután 4.30: Sziléziai népdalok. 5: Zene. 8.10: Az operabál, Heuberger 3. felvonásos vígoperája 10.30: Jazzband. Boroszló (322.6). Délután 4.30: Zene. 8. Beethoven est. 10.30: Esperanto. — Majna-Frankfurt (428.6). Délután 7: Tosca, Puccini operája. A frankfurti operaház előadásának közvetítése — Königsberg (303). Délután 8: Traviata, Verdi operája. — Prága (348.9). Délután 4.30, 8.08 és 9: Hangverseny. — Róma (449). Délután 5.05: Zene. 8.45: Szimfónikus hangverseny.

— **A gazda-leventék műsoros estélye.** Debrecen város leventéinek gazda-csoportja február 19-én szombaton este 9 órai kezdettel táncos egybekötött, műsoros estélyt rendez az Albert féle vendéglő nagyeremében. A műsor különös érdekessége lesz: énekszámok, birkozás, boxolás, magán és kórtáncok. Belépésre jogosító igazolványok az egyes leventéktől kaphatók. A céljótékony: a leventesport előmozdítása. Erre való tekintettel szíves adományokat a bálhelyiségben, a belépés alkalmával köszönettel fogad a rendezőség.

— **Az osztályosorsjáték mai húzása.** Az osztályosorsjáték húzásán a következő nagyobb nyeremények huzattak ki: 10 000 pengőt nyertek: 13291, 60829, 5000 pengőt nyert: 19437, 4000 pengőt nyert: 21279, 1000 pengőt nyertek: 10457, 17368, 19387, 67330, 600 pengőt nyertek: 47291, 27843, 28705, 33004, 40522, 41352, 41543, 65665. Ezenfelül 300 pengőt nyert 24 szám, 200 pengőt nyert 92 szám és 125 pengőt nyert 1868 szám. A húzás folytatása ma reggel fél 9 órakor lesz.

— **Hirdetmény útján tájékoztatják a közönséget a közérkölcsök védelméről szóló törvényjavaslatról.** A debreceni rendőrségen Sággy Lajos főtanácsos elnöke alatt, az összes tisztviselők részvételével tegnap délelőtt 12 és 1 óra között értekezlet volt. Az értekezlet egyetlen tárgya a belügyminiszter legutóbb kibocsátott „Közérkölcsök védelméről szóló törvényjavaslat” volt. Az értekezlet elhatározta, hogy a belügyminiszter rendeletéről hirdetmény útján fogják a nagyközönséget tájékoztatni.

— **Helge Lindberg finn mesterdalnok, ki tavaly óriási sikert aratott, közkhánatra zenekedvelők IV. bérleti hangversenyén énekel február 18-19-én.** Jegyek Málusznál.

— **Magyar lányok hozományja.** T. Kálmánchelyi Irén székácskőnyve. Kapható a Hajdúföld könyvostályában.

— **Ismeretterjesztő előadások a debreceni vadászközönség számára.** Miként a fővárosban és több helyen vidéken, Debrecenben is megkezdődnek a vadászok számára tartandó szakszerű előadások. A Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület feladatául tűzte ki, hogy az érdeklődő közönség s elsősorban a természet leghivebben járó és figyelő vadászok számára madár világunkból érdekes és tanulságos előadás-sorozatot indítson meg. Minden előadás a tudományos megállapításokat kitömött példányokkal szemlélteti. Tervebe van véve a következő előadás-sorozat: Ragadozó madarak, uszók, gázlók, futó madarak, tyúk és galambfélék ismeretése. Első előadás február 21-én, hétfőn délután 6 órai kezdettel a ref. főgimnázium természetani termében lesz, amikor dr. Nagy Jenő, a m. kir. Madártani Intézet kültagja fog beszélni a ragadozó madarakról. Beléptidij nincs.

— **A Debreceni Sakk kör házi-versenye.** A Debreceni Sakk kör február 21. napjától kezdődőleg tartja tavaszi házi versenyét, amelyen a sakk kör tagjain kívül a versenyvezetőség engedélye alapján nem tagok is részt vehetnek. A játékosok a jelentkezők számához mérten hatos vagy nyolcas csoportokba oszthatnak s mindegyik csoport két első helyezettje és a legelső klasszisba tartozó játékosok, akik t. i. a sakk-kör valamelyik első osztályú versenyén vagy ezzel egyenértékű más versenyen első díjat nyertek (dr. Barabás, dr. Bay, Dalmay, Kulcsár K. Dr. Szabados S. Torma) között győztes csoportban játszanak a díjakért. A döntőben résztvevő játékosok az ott elért helyezéseik sorrendjében nyernek meghívást a később rendezendő bajnoki versenyre. Nevezni dr. Kocsis Sándornál, a sakk kör pénztárosnál lehet szombaton, vasárnap és hétfőn este 6 órától a Royal kávéházban. Nevezéskor bántépénzül 4 pengő és nevezési díj fejében 2 pengő teendő le.

— **Fejkendőt vett és moziba ment a lopott pénzen.** Ráskai Róza Téglavető 301. szám alatti lakost, aki lopásért már több ízben büntetve volt, tegnap a rendőrség újabb büntetése miatt letartóztatta. Ráskai Asztalos Endre tuvarozási vállalkozónál a nagymosásánál és takarításnál segédkezett, amikor egy óvatlan pillanatban az éjjeli szekrényről 30 pengőt ellopott. Kihallgatás alkalmával beismerte bűnét, előadva, hogy a pénz egy részét élelmiszerre költötte, míg a megmaradt pénzből fejkendőt és kötöt vett magának, este pedig elment a moziba. Ráskait ma kísérik át a debreceni ügyészség fogházába, ahol tekintve büntetett előéletét, előzetes letartóztatásba fog kerülni.

— **Balázs Árpád egyetlen magyar notaestélye március 3-án az Arany Bika disztermében.** este 8 órakor. Jegyek már kaphatók Antalffy könyvkereskedésében. Telefon 6—12.

Ön a kultura pionirja, mert irodáját a haladás szellemében vezeti. Miért oly mostoha és konzervatív a takarítás kérdésében és miért nem szerez be egy

VAMPYR PORSZIVÓT.

— **Halálozás.** Özv. Kneusel Herdliczka Béláné sz. nedeczi alsó és felsőrutkai Ruttkay Ilona és alulirottak mélyeséges fájdalommal tudatják, hogy Kneusel Herdliczka Béla ny. gazd. akadémiai titkár február 16-án életének 83-ik, példátlanul boldog házasságának 54-ik évében, hosszú és kínos szenvedés után nemes lelkét visszaadta az Urnak Drága halottunkat f. hó 18-án délután fél 3 órakor fogjuk a Szent Anna-utcai róm. kath. temető kápolnájából az evangélikus egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1927 február 16. Szeretettünk virraszt örök álma felett! Kneusel Herdliczka Kornél, Kneusel Herdliczka Ernő, özv. Lichtenani Liebhart Mártonné sz. Kneusel Herdliczka Ilona, Kneusel Herdliczka Arnold, Kneusel Herdliczka Andor gyermekei. Kneusel Herdliczka Kornélné sz. bellai és kist. nkóci Szilvay Alexandra, Kneusel Herdliczka Ernőné sz. windai Kuales Hilda, Kneusel Herdliczka Arnoldné sz. Kállay Margit, Kneusel Herdliczka Andorné sz. gelsei Pethő Mária menyel Lichtenauz Liebhart Jenő, Kneusel Herdliczka Béla, Kneusel Herdliczka Andor, Kneusel Herdliczka Mária unokai. — A temetést a KANSZ temetkezési vállalat Debrecen rendezi.

— **A 11. honvéd gyalogezred altisztikarának műsoros táncestélye.** A debreceni 11. honvéd gyalogezred altisztikara saját könyvtára és önképzőköre javára február 28-án hétfőn este 8 órai kezdettel nagyszabású, műsorral egybekötött táncestélyt rendez a Korona disztermében. A minden tekintetben kitűnőnek ígérkező estély műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja a m. kir. 11. honv. gy. e. zenekara. 2. Megnyitó beszéd: vitéz Huszár Endre főelőadó lelkész. 3. A magyar dal (melodráma) írta: Kerner Jenő, előadja: Richtarsik István mestrirok. 4. Népdalok. Előadja: Szító Sándor törzsörörmester. 5. Tangó. Előadja: Tóth Mancika és Grega Gyula. 6. Irredenta dalok. Előadja: Jakab Jucika. 7. A dráma. (Vigilencia 1. felvonásban.) Irta Karinthy F. Előadja: G. Nagy Lajos, Szító Sándor törzsörörmesterek, K. Tóth Lajos szakaszv., Miks József tizedes. Jegyek: Személyjegy 2 pengő, Kispáholy 10 pengő, nagypáholy 20 pengő.

— **A családi nevelés sikerének feltételei** címen fog vasárnap délután 4 órai kezdettel Elefánthy Sándor ismert pedagógus előadást tartani az Iparoskör kulturdelutánján. — A kulturdelután műsorát tarkítani fogja még egy szavalt is. — Belépti díj nincs.

— **Az Iparoskör vasárnapi kulturdelutájának műsora.** Több ízben hírt adtunk már arról, hogy az Iparoskör február 20-án, vasárnap, délután 4 órai kezdettel kulturdelutánt rendez. Most már megkaptuk a végleges műsort is, melyet a következőkben közlünk: Bevezető beszéd, szavalt az Elefánthy Sándor pedagógia előadása. A kulturdelutánra, — melyet belépti díj nélkül rendeznek, — felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

— **Selyem- és bársonykalapmodellek legolcsóbban a Kalapüzemben Piac-utca 9. szám.**

— **Hirdessen a Hajdúföldben!**

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora: Pentek: Enyingi Török Bálint.

Ifjusági előadások

— *Levél a szerkesztőhöz.* —

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Mint az egyik helybeli középiskola fiatal tanárának, nekem jutott a feladat, hogy tanítványaim felügyelőjeként résztvegyek a Csokonai-színház legutóbbi ifjusági előadásán. A „Hajtóvadászat” című operettet adták, amelynek végigévezése után alighanem olyan benyomásokkal távozott a tanulóifjuság: serdülő fiúk és leányok egyaránt, amelyeké azután mindhiába próbálunk kiirtani a lelkükből mi tanárok a pedagógia szárazabb eszközeivel.

Ez a szerelmi história, amelynek sikamlós részei, érzéki jelenetei felnőttekre esetleg nincsenek káros hatással, nem a fogékony lelkületű ifjuság számára való. És ezt az alkalmat végre fel akarom használni arra, hogy a Hajdúföld nagy nyilvánossága előtt szót emeljek az ifjusági előadások mai debreceni rendszere ellen.

En Kolozsvárott voltam diák boldog békeidőkben, s ott az volt a szokás, hogy csakis félmjelzett irodalmi, vagy zenei értékeket, azokat is alaposan megválogatva, vittek a tanulóifjuság elé. Magyar drámatörténeti ciklus került ott a diákok tanulságára színre, — külföldi klasszikus ciklus, de mindenestre olyan darabok, amelyek a tanulók lelkét nemesítették, tudását gyarapították. Így az ifjusági előadások felejtethetetlen *illusztrációi* voltak az iskola irodalomtörténeti studiumainak, s operák, népszínművek reprezentáltak a zenés műfajt, legfeljebb pedig olyan operettek, mint a János vitéz, vagy Gül baba.

És főként minden darabot egy-egy tanár tanulságos és élvezetes bevezető előadása előzött meg a szerzőről, a darab irodalmi, vagy művészi értékének méltatásával. Egy-egy ilyen délutánról a tanuló diák felejtethetetlen lelki gazdagodással távozott.

A Csokonai színház ifjusági előadásaiban annál kevesebb a közönet Rendszertelen összevisszaságban kerülnek itt műsorra a nem is épen a tanulóifjuságnak való darabok; a Hajtóvadászat sem az első operett ebben a feltalálásban.

Ugy tudom, ennek a különös rendszernek meg is van már az az eredménye, hogy a legnagyobb debreceni középiskolák tanártestületei jogos aggodalmukban egyáltalán nem ajánlják diákjaiknak ezeket az előadásokat s így a nevelés egy olyan eszköze sikklik ki a kezeinkből, amelynek értéke helyesen összeállított program esetén rendkívül jelentős.

Azt a szerény indítványt tennem tehát a direktciónak, de mindenestre a kulturtanácsnok urnak, aki maga is tanárember, hogy változtassák meg ezt a céltalan, sőt gyakran káros módszert. Ha a színház vezetőségének nem volna elég pedagógiai érzéke tessék minden középiskolából, esetleg az egyetemiől, bevonnai egy-egy szaktanárt, — mint az Kolozsvárott is gyakorlatban volt —, s úgy összeállítani az ifjusági műsort, lehetőleg rendszeresítve a bevezető előadásokat is. Mert így könnyen azt a látszatot keltik ezek az operett-egyveleg délutáni előadások, hogy nem annyira az ifjuság lelki nevelését, mint inkább tisztán üzleti célokat szolgálnak. Tisztelettel egy operettellenes tanár.

Mozgósínházak közleményei:
Víg-sínház

Péniek—vasárnap:

Jules Verne örökbecsű regénye Strogoff Mihály filmben, 16 felvonásban. Nem tuzozunk, ha az eddig megjelent filmek legjobbjának Strogoff Mihályt mondjuk. A rendezés, a színjátszás teljesen tökéletes, a mű létrehozatalára az anyagi áldozatok szinte kíméletlenül való szórása, a bravuroknak egymásra halmozása pedig ezt igazolja, hogy ennél e gízászi filmnél a benső érték tökéletes arányban áll a külső ragyogó szépséggel. Ivan Mosszukine varázsos filmjátéka a lobogó fátyla, amely végigvezeti fehétes hűséggel ezt a Verne regényt. Méltó partnere a színjátszás művészetében Natalie Kovanko. A főváros közönségének úgy, nemkülönben a kritika számára is csak egyetlen kifejezése van e filmre: „gyönyörű.”

Apollo

Két sláger egy előadásban I. Gigo, dráma 7 felvonásban, Cecil B. de Mille superprodukción, amelyben a főszerepet Rode la R. que játssza. A pénzért áncoló dandy szomorú karrierjét mutatja be, amely végül mégis a meggyógyuláshoz vezet. II. Korusky, dráma 7 felvonásban, a főszerepet a közismert Margárethe Livingstone játssza. Az amerikai legfelső körök életéből van kizsákkiva ennek a filmnek a témája s abban a milliárdok a középosztály jó erkölcsét kissé könnyen veszik. Közismert amerikai megoldás, hogy a rendezvényszó nővér hibáját az asszonytestvér vállalja magára. A megoldás nem új, de a következményei kizsákkiva atallanul változatosak.

Urania

Stombattól:

Két sláger. I. Szókjünk meg tanárur, vigjáték 6 felvonásban, a főszerepben Zoro és Huru. II. A csempezék kapitánya, dráma 6 felvonásban.

TESTEDZÉS

Megalakult a debreceni egyetem állandó testnevelési bizottsága. A kari ülések delegáltak kiküldöttjeiket az állandó testnevelési bizottságba, amelynek tagjaiul a rektor elnöksége alatt a jog és állam tudományi kar dr. Haendel Vilmos, a hittudományi kar dr. Csánky Benjámin, az orvosi kar dr. Benedek László és a bölcsészeti kar dr. Milekter Rezső egyetemi tanárokat jelölte ki. A bizottság elnöke a testnevelő lektor, aki már a legközelebbi napokban megkezdi működését a DEAC tribünépítésére kiírandó pályázat meghirdetésével.

Talizmán

sósorszesz

Üdit, erősít, fiatalít.

Gyártja: Dr. Szelényi Árpád vegyészeti gyára, DEBRECEN.

Kiváló házszer szesz és menthol tartalmánál fogva használható **bőrápoló** (kozmetikai) szer. k. — egy kávéskannálal a mosdóvízbe, néhány kanállal a fürdővízbe téve üdítően hat. Vízrel hígítva **borotválás** után az arcbőr lemosására, továbbá a fejbőr és fardt testrészek bedörzsölésére kiválóan alkalmazható. Munkások, sportemberek nélkülözhetetlen ismerősítő szere

Kapható mindenütt.

Nyomtatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval, nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59. — Kiadja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval.

A TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.90

Budapest 90.90, Berlin 123.20, Newyork 619.93^{3/4}, London 2522, Páris 20.37^{1/2}, Milano 22.40, Prága 15.40^{1/2}, Belgrád 9.13^{1/2}, Szófia 3.75, Bukarest 3.—, Varsó 58.10, Bécs 73.22^{1/2}, Hollandia 208.02^{1/2}, Brüsszel 72.30.

Hivatalos devizaárfolyamok

Angol font 27.7175—28.8775, „belga” 79.40—79.75 cseh korona 16.90—16.98, dán korona 152.20—152.85, dinár 10.03—10.07, dollár 569.00—571.40, francia frank 22.40—22.80, hollandi forint 228.50—229.5, lengyel zloty 63.10—64.60, leu 3.22—3.32, leva 4.10—4.16, lira 24.70—25.15, német márka 135.35—135.85, osztrák schilling 80.35—80.75, norvég korona 146.53—147.20, svéd korona 152.40—153.05 pengő.

Gabonatózsde

A készáru piacon a forgalom szűk keretek között mozgott, mivel a külföldi kereslet teljesen szűnhet. A 76 kg-os tiszta-vidéki búzát 33.20—33.80, az egyéb származású búzát pedig 32.20—33.30 pengővel jegyezték.

A rozspiacon az ár 26.20—26.40 pengő között mozgott budapesti paritásban

A liszt- és őrlémény piacon a malmok nem változtatták meg listárait.

A termények piacán csak a tengeri iránt tapasztalható élénkebb kereslet. A tengerit 19.60—20.— pengővel jegyezték. Az árpafélék piacán és a zab piacon csupán névleges árak alakultak ki. A zabot 20.80—21.40, a takarmányrúpat 22—23.40 pengővel jegyzik budapesti paritásban minőség szerint.

A mag piacon a babot állomásról 16—17 pengővel jegyzik.

Nyilttér

Tavasza

az összes előkelő fővárosi divatszinek festését és alkalmi női és férfi ruhák vegyeltisztítását készítem.

Bíró

Pestő és tisztító műintézet (Bikaudvar és Péterfia-u. 30.)

Aranyéremmel kitüntetve, 1926

Debrecen.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HANGSZEREK:

Húzóharmonikák Pengő 6.75 től
Hegedű Pengő 5.85 től
Klarinétok P. 10.00-től
Gitárok P. 14.75 től
Gitárcitárok P. 13.20 től
Bezzelőgépek 28.— től

Közzétlen szállítás a gyártási forrástól 14 ezer elismerőlevél! —

Külön magyar osztály kérje levelezőlapon (16 fill. bélyeg) képes főárjegyekünket, melyet díjmentesen küldünk.

Meinel és Herold hangszergyár
Klingenthal 1480. szám. (Bajorország)

RHEUMA

legkellemesebb
hűdős
gyógyszere

Salvator Forrás!

Mindennemű szerelési anyagok

villamos házi készülékek, különleges újdonságok nagy raktára. Villamos reklámtáblák, automaták pislogó reklámkörték

Simon Jenő József kir. herceg-u. 1. sz.

Közvetlenül a Bika-fürdő bejárata mellett.

STEINER

◀ JÓZSEF ▶

VAROSI INGATLANFORGALMI

◀ IRODA ▶

DEBRECEN, PIAC-UTCA 19. II. EMELET

TELEFON 624. SZ.

⊙

Ajánl házakat bel- és külvárosban, ugyszintén szőlőket nagyon olcsó árakban. Közvetít 1, 2 3 szobás lakásokat. — Ke esek ügyfeleim részére házakat belvárosban beköltözhető lakásokkal.

Főpiaco szép tisztebelység partálal áadó telepe-sel.

⊙

Sestóban, Andrassy-ut 87. számú 437 négyyszögöl sző ő 15 millióért e ado.

Fűszerüzlet forgalmas helyen lakással, berendezéssel 15 millióért azonnal átadó.

Intelligens és agilis egyéneket kerestünk nagy jövedelemmel

helybeli könyvelőfizetési és terjesztési munkára
Írásbeli ajánlatokat ref renciákkal
Magyar Jövő R.-T. Miskolc.

Jogászok!

Mielőtt az egyetemre beiratkoznátok, forduljatok a huszonegy éves
Fonétikus Jogi Szemináriumhoz
Budapest, Dohány-utca 88.

**A debreceniek találkozóhelye
Budapest elsőrendű,
modern családi szállója az
SZÁLLODA**

I
S
T
V
Á
N
K
I
R
Á
L
Y

SZÁLLODA

VI., PODMANICZKY-UTCA 8. SZ.
Méréselt árak, figyelmes kiszolgálás
központi fűtés, lift, meleg vízszolgáltatás, modern és kényelmet nyújtó berendezés. A nyugati pályaudvar közelében

Apróhirdetések

LAKÁS

MÁJUS 1-re 2 tágas szoba és mellékhelyiségekből álló lakásért jobb mellékutca 5—6 millió K lelépést fizetek. Cim leadandó a kiadóban. 323

KÉT SZOBA, KONYHA kiadó Vigkedvű Mihály-utca 28.

NE VEGYEN addig házat, míg meg nem nezi a Nyil utca 133. számút. Bővebbet Nagy Lajos irodában, Veres-utca 9. 37

KERESLET

NÉMET leány 5 éves fiugyermek mellé felvétetik, Török Bálint-u. 18.

KONYVKÖTÉSZET teljesen berendezve, bérbeadó. Értékezhetheti Antalffy könyvtarereskedésben, Szent Anna-utca. 333

MINDENFÉLE gépeket megvételre keres Kiss-iroda, Csapó u. 8. 11

KOMOLY szolid uriember feltételek kerestényen uricsaládnál vagy magánán csinosabbban butorozott vagy butor nélküli szobát keres azonnalra vagy elcsajere, lehetőleg teljes ellátással. Címek lezart borlékban a törvényesek épületében levő fodrásznál adhatók be. 331

KITUNÓ referenciákkal rendelkező kizárólag csemegés és jó kirakattervező kerestény segédet keresünk azonnali belepésre. Ajánlatok az összes bizonyítványmásolatokkal felszerelve, a fizetési igények feltüntetésével a nyiregyházi „Hangya” szövetkezet igazgatóságához, Nyiregyháza küldendők. 332

TANULÓLEÁNY felvétetik. Lódy Ilona női divatszalon, Ormalom-utca 1. 336

ELADÁS

JÁCINT és tulipán virágzó cseresep növények olcsón kaphatók, virág cseresep megvételre keresek. Simonyi ut 9. Telefon 903. 309

Frakk, szmoking és szakett

kölcsönzőintézet

Végh, Vár-utca 2.

SZOBAFESTŐK FIGYELMÉBE. Iparom beszüntetése miatt egy teljesen új szobafestői és mázoló fel szerelés a legújabb mintákkal eladó. Cim: Karalyos József festő, Derecske. 109

ELADÓ egy kétszobás francia sparherd és gázlámpák Péterfia 73. 335

Cukor-, gyomor-, bél-, vese- és szivbetegnek, ideges kimerülteknek
reumásoknak és köszvényeseknek a
legszebb téli üdülőhely
**Szent Margitszigeti
Szanatorium**
Szányító és hűs kúrák. Kénes forrás-füldők a lakásokban. Vigyorgyintézet, Rónigan. Rendkívül olcsó árak. Klinikai osztály. Kényelmes autóbusszokozás a városból. Telefon: 8—48. Bürgöncim: „Budapest Margitot”.